RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DE... GAI

NĂM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2863 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ NĂM 5 FEVRIER 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Ngoài quốc
Một năm	6$00 — 6$90 — 6$30 — 6$30 — 6$60 — 12$00
Các làng và các công-sở	» — 8.00 — 8.00 — 8.00 — 9.00 — »
Sáu tháng	3.00 — 3.50 — 3.20 — 3.20 — 3.30 — 6.00
Ba tháng	1.50 — 1.75 — 1.60 — 1.60 — 1.65 — 3.00
Một tháng	0.50 — 0.60 — 0.55 — 0.55 — 0.60 — 1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. B. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LUC
Administrateur-gérant: NGUYỄN V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m066 de large.
Une seule insertion. . . . 0,30 le c/m
Par contrat annuel »
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một điều đáng mừng cho người mình

Nước ta đã mấy nghìn năm theo cái chánh thể chuyên chế, nhân dân tài sản trong nước là của riêng của triều-đình, thành ra nhân dân trong nước, cái quan niệm về đoàn thể rất là lạnh nhạt, chỉ nhà nào biết nhà ấy, người nào biết người ấy, đối với sự lợi hại công cộng, hình như không quan thiết gì đến mình, mà đối với người trong nước, thì vẫn thờ ơ nhạt nhẽo, không có chút tình thân ái liên-lạc gì với nhau. Đọc câu tục ngữ ta: « Hàng phố cháy nhà bằng chân như vại » thì đủ biết cái cảm tình của người mình xưa kia đối với người trong nước vậy

Từ ngày vận hội đã mở mang, đường giao thông đã tiện lợi, cái tia sáng văn-minh đã truyền bá sang cõi Đông-pháp, chữ học quốc, chữ ái-quốc, người mình mới được nghe vào tai, kiến-văn mới rộng rãi, tư-tưởng mới thay đổi đi dần dần, cũng đã nhiều người biết mình đối với nước, quan hệ là thế nào, mình đối với người trong nước, bổn phận nên thế nào, mà cách ăn ở với nhau, cũng đã có chút cảm tình, không ra ý dửng dưng như bơ, bốn mươi năm về trước nữa. Khi tủng nhớ đã biết giúp đỡ nhau, khi hoạn nạn đã biết bênh vực nhau, trong khoảng mươi-lăm năm nay, các công cuộc từ thiện đã có người xướng, có người họa mà thành lập cũng đã được nhiều. Năm mới qua đây, nhân nạn vỡ đê ở Bắc kỳ, và nạn gió bão ở Trung-kỳ, hội cứu tế thành lập, mà suốt cả trong Nam ngoài Bắc, bằng tâm bằng sản, kẻ ít người nhiều, cũng đã nhiều người hiểu cái bổn phận của mình đối với người đồng-bào bị tai-nạn, mà tỏ lòng hoan nghênh, lại còn những người bác ái quân tử, người thì bày ra trò này, người thì xướng ra cuộc nọ, để nhặt nhạnh gom góp, thêm vào số tiền quyên để, tên người và số tiền quyên trợ đăng ở các báo-chương hiện cũng đã nhiều, sau hết những cuộc vui của người Đông-dương lập ra ở Paris cũng được một số tiền khá to đến 220.000 quan để gửi về giúp cho dân bị nạn, người ở xa mà còn có lòng nhớ đến tổ-quốc, thương đến đồng-bào, đáng khen và đáng qui biết nhường nào!

Các nước văn-minh tiến-tiến, học-thức đã rộng, tiền của đã nhiều, người trong nước lại hiểu thấu nghĩa cùng giống cùng nòi, biết bệnh vực nhau, giúp đỡ nhau, hợp sức mà sức lại càng mạnh, góp của mà của lại càng nhiều, công việc khó khăn đến đâu làm cũng xong, to lớn đến đâu làm cũng nổi, cho nên ở trong trường cạnh-tranh, cái gì cũng chiếm được cái địa-vị rất cao, mà hưởng được cái quyền lợi rất nhiều. Nước Nam ta là một dân-tộc mới bán khai, nghề-nghiệp đã ít, tiền của lại nghèo, đương cái buổi tiến-hóa mới bắt đầu, muốn dữ cách sinh tồn ở cái thời buổi hơn được kém thua, để thoát khỏi cái công-lệ đào-thải ở trong trường thiên diễn, có phải là một việc dễ dàu. Nếu người mình tư-tưởng cũ rửa chưa sạch, thói tự tư tự lợi, vẫn còn giữ lấy khư khư, đến nhà ai nhà ấy rạng, thân người nào người ấy lo, không những là khi tủng rối, lúc nhờ nhàng, không biết giúp đỡ nhau, lại còn lừa đối nhau tàn hại nhau, lường gạt nhau, hà-hiếp nhau, không ai tin ai, không ai thân ai, thì điều hại chung làm sao mà trừ được, điều lợi chung làm sao mà làm được, có người mà tan tác, có của mà linh tinh dải rác, trăm công nghìn việc đều đình đốn suy-sút mãi, biết bao giờ chấn-chỉnh lên được dần dần.

Ai cũng biết ở nước ta bây giờ, học-thuật phải gia công nghiên-cứu, nghề-nghiệp phải tìm cách cải-lương, đó là những việc cần cấp về sự tiến hóa nhưng mà đường tri-thức muốn mau được mở mang, cách làm ăn muốn mau được phát đạt, thì cũng cốt nhờ về tấm lòng thân ái của người trong nước với nhau. Nay người mình đã hiểu cái nghĩa cùng nòi cùng giống, biết cái bổn-phận của người trong nước đối với nhau, trong khi hoạn nạn đã biết nghĩ đến nhau, kẻ giúp của, người giúp công, cách đối đãi nhau không đến nỗi nhạt nhẽo như người dưng nước lã, may ra sau này người mình sẽ có lòng tin cậy nhau, biết lo làm lợi ích cho nhau, mà cái thói lừa đối nhau, tàn hại nhau, lường gạt nhau, hà-hiếp nhau, để cầu lấy lợi riêng cho mình, cũng có thể chừa bớt đi được; biết đâu rồi lại chẳng có một ngày kia, những nhà có thế-lực, có tư-bản trong nước, biết góp tiền chung vốn, để làm những công cuộc lớn lao, công xưởng nọ thành lập, thương điếm kia khai trương, lực hợp thành mạnh, của góp thành nhiều, người khôn ra mưu, người khỏe ra sức, cùng nhau gánh thi đua đuổi với người, lo gì thực-nghiệp chẳng thật được chấn-hưng, mà lợi quyền để lọt cả vào trong tay người khác. Về thực-nghiệp vậy, về học-thuật cũng vậy, cho đến trăm công nghìn việc, cái gì chẳng nhờ có cái bụng tương thân tương ái, biết đoàn kết quần-tâm quần-lực mà gây dựng cho nên. Người Nam bây giờ cái cảm tình đối với quốc-nhân, đã không phải là người Nam từ cuối thế-kỷ mười chín giờ về trước, thì cách mưu sinh của người Nam về giữa thế-kỷ hai mươi giờ về sau, cũng không phải ở lâu trong vòng liệt bại như bây giờ, mà cái câu người các nước vẫn thường hay chê người Nam mình không biết nghĩa đoàn-thể, cũng có thể rửa đi được; ấy cái hạnh-phúc của quốc-dân ta ở đó, cái vận mệnh của tổ-quốc ta cũng ở đó, cái lòng người mình tương thân tương ái chính là một cái điểm tốt cho liền đồ nước mình.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Février 1925

Nước Pháp với giáo-hội

Thứ dân nghị-viện bỏ 314 phiếu ưng hết bộ đại-sứ ở giáo-hội đô-thành. Số phiếu không ưng là 250.

Đường ô-tô ở bắc-bộ Phi-châu

Đoàn ô-tô Tranin-Duverne đi từ Abecher đã tới El fascher ở Soudan. Các quan Anh rất là hoan-nghênh, vì trước kia ai nấy vẫn cho rằng đường ấy không đi ô-tô được. Đoàn xe ấy định đi đến Nil Blanc.

Đông-pháp với Batavia

Quan Herriot có tuyên-bố tại thứ dân nghị-viện rằng ngài định đặt một quan lĩnh sự ở Ba-avia, nhưng ngài muốn rằng Đông-pháp chịu đỡ một phần phí tổn.

Tại hội Vạn quốc

Hội đồng kinh-tế hội Vạn-quốc đã làm xong công việc. Hội-đồng đã ghi nhận chữ-ký của ba mươi bảy nước, và giấy ấn sau nước ưng-chuẩn các điều-khoản quốc-tế về việc thương chính.

Việc chỉnh-t-i nước Đức

Có tin điện rằng quan tổng-thống Ebert định không ứng cử về kỳ tuyển cử nay mai.

Nước Nhật với nghề bay

Có tin rằng độ tháng Mai này ba phi-hàn-gia Nhật sẽ bay đến Paris để đáp lại việc phi tướng Pelletier d'Oisy đến thăm Nhật-bản trước đây. Các nhà ấy sẽ bay qua Sibérie.

Cavite, ngày 3 Février 1925

Việc nước Albanie

Rome, ngày 1er, — Ngày hôm nay hội-đồng lập-hiến nước Albanie đã tuyển Ahmed Zogu làm tổng-thống cộng-hòa dân quốc, t eo một tôn c i chỉnh-phủ Hoa-kỳ.

Dịch tả ở Alaska

Nome (Alaske) ngày 31. Ở đây có dịch D.phtérie. Năm người chết. Lại có 22 người nữa mắc bệnh. Thuốc tiêm trừ bệnh hiện hết. Trong 24 giờ nữa mới có.

HÀI ĐÀM

Mặt nẻ về mùa nào?

— Gàn quá! Mặt chỉ có nẻ về mùa đông thôi, chứ còn mùa nào nữa!

— Không! Mặt nẻ về mùa đông đã đành đi rồi, nhưng lại có người nẻ mặt về mùa hạ mới lạ chứ.

— Tự cổ đến giờ mặt có ai nẻ về mùa hạ đâu!

— Có lắm chứ! Thế không thấy trong con nắng hè, mặt các mỹ-nhân, trắng xóa, mà ngang dọc những vết hình như mặt ruộng tháng chạp là gì!

Cuồng sỹ.

MỘT CÁCH GỬI GÌN CHO ĐƯỢC TRƯỜNG-THỌ

Các công-ty bảo-thọ ở nước Anh có đặt một cái lệ cũng hay, là cái lệ những người có nạp tiền bảo-thọ, cứ ít lâu lại có thầy thuốc khám bệnh cho mà không mất tiền. Các ông thầy thuốc xem người có bệnh gì báo cho người ta biết, chứ cũng không phải báo trình với các công-ty bảo-thọ. Cái lệ này trước là để riêng cho những người nộp nhiều tiền, công-ty thấy kết quả được tốt tươi, lại thi-hành cho cả những người nộp ít tiền. Các công-ty xét ra có lợi ấy, giữ gìn cho nhiều người được trường-thọ lâm, vì lẽ người vẫn tưởng mình là mạnh khỏe, nhưng kỳ thực có bệnh mà mình không biết. Những người như thế có thầy thuốc báo cho mà trị bệnh ngay đi thì bệnh dễ khỏi, chứ đợi đến khi bệnh đã lâu ngày, thì dù thuốc tiên cũng không trị được nữa. Việc ấy người mình cũng nên ngẫm nghĩ, mà bắt chước trong việc bảo dưỡng thân thể.

NHÀ THỜ CAO NHẤT LÀ BAO NHIÊU?

Nhà thờ cao nhất là nhà thờ Ulm (161 m); nhà thờ Cologne (158 m); nhà thờ Rouen (148 m); nhà thờ Saint Nicolas ở Hambourg (144 m); nhà thờ Strasbourg (142 m); nhà thờ Saint Pierre ở Rome (132 m); nhà thờ Chartres (115 m); nhà thờ Amiens (112 m); nhà thờ Milan (108 m); nhà thờ Saint Michel ở Bordeaux (1 8 m) và nhà thờ Clermont Ferrand (108).

Nhà thờ Sacré-Cœur ở Montmartre, không kể gác chuông cao được 89 m. Nhà thờ Metz cao 95 m, nhà thờ Moulins cao 93 m; nhà thờ Saint Etienne ở Caen cao 90 m; nhà thờ Notre-Dame cao 68 m.

LÀM MỘT CÁI NHÀ TRONG MỘT NGÀY XONG

Báo Stampa có đăng tin rằng ở Glasgow mới đây có một cái nhà bằng thép làm có một ngày mà xong. Bên ấy hội-đồng hành-phố cũng có đến xem công việc để khảo-nghiệm về việc làm nhà cửa rẻ tiền.

Bởi sáng, mới bắt đầu vận-tải vật liệu đến chỗ làm nhà. Được một giờ rưỡi thì tường dựng xong, thợ đã bắt đầu lắp trần và, và bắc hoành kê để lợp mái nhà.

Đến hồi 5 giờ rưỡi, thì nhà làm gần xong. Thế là trong có mười hai giờ mà làm xong một cái nhà ấy vậy.

CÁCH LÀM CHO GỖ KHÔNG CHÁY ĐƯỢC

Người Đức mới đây có thí-nghiệm tìm cách làm cho gỗ không cháy được.

Trong các chất dùng về việc ấy, có chất silicate de potassium là thông dụng nhất. Người ta trộn chất ấy với nước mà bôi vào gỗ thì ở đấy sinh ra chất acide silicique giữ cho gỗ không cháy được. Nhưng phải bôi silicate de potassium nhiều lần mới thực được hiệu.

Người ta thường dùng nhất e ít silicate de potassium như sau này:

Silicate de potassium	35 0/0
Sulfate de baryum	35 0/0
Blanc de zinc	20/0
Nước	28 0/0

Dùng gỗ vào nước phèn ci ui cũng giữ cho gỗ không cháy được. Trong khi nhà máy chế phèn ở Muskan bị cháy mới rồi, người ta nghiệm ra rằng những đống gỗ có hơi phèn thấm vào làm nhiều, lửa không cháy được li nào.

VIỆC NƯỚC THỔ VỚI HY-LẠP

Khắp các hạt nước Hy-lạp, đâu cũng thấy tổ tình bất p ục về việc nước Thổ trục xuất viên tổng giáo chủ Hy-lạp. Bác-giới, quân-giới, và chính-giới rất là náo-động.

Viên đại-lý Hy-lạp có gửi cho chánh-phủ Tổ-nhĩ-kỳ một bức thư bàn đem việc ấy xin tòa thẩm phán quốc-tế xử nghỉ, và nếu nước Thổ không ưng, thì Hy-lạp sẽ xin hội Vạn-quốc can-thiệp vào.

Quan sứ-thần Hy-lạp ở Paris có nói với quan Herriot rằng ngày 10 tháng này nước Hy-lạp sẽ đem việc của hai nước Hy-lạp và Thổ-nhĩ-kỳ độ-trình hội-đồng quản-trị của hội Vạn quốc.

Liệt-quốc đương gia-công điều-đình cho hai nước.

Quan đại-sứ Thổ-nhĩ-kỳ có nói nước Thổ chắc ở cái lẽ chính đáng của mình, không ưng để cho tòa thẩm phán liệt-quốc xử việc ấy.

Tự do diễn đàn

Chỉ có « người » mới đào tạo được « người »

(Tiếp theo)

Đến đây ta phải đứng bút mà hỏi rằng: « Các nhà giáo-dục trong xã-hội ta bây giờ thế nào? Có được cái học thức uyên-thâm, cái nhân-cách cao thượng như những nhà giáo dục Âu-Mỹ không? Có được cái thực-học cao tiến như những bậc sư nho đời trước của nước ta không? » Cứ tình hình mà trả lời, cứ chủ-ý mà quan-sát cái nhân-cách của các giáo chức ta bây giờ, thì không đứng được không lắc đầu mà đáp một câu ngắn ngủi rằng: « không! » Thật vậy, trong các giáo-viên ta bây giờ, ở vào cái thời-đại nhóm nhem này, trừ một số ít người cao niên lịch-duyệt, học-thức rộng, nhân-cách quí, còn theo được cái gương tốt các bậc tiền-bối mà tận-tâm với chức-vụ, lấy ngôn-giáo và nhất là thân-giáo mà dìu dắt lẽ con em, có đủ nghị-lực mà chống chỏi với những cái xu-hướng mê cuồng, cái hiếu-thượng dại dột của người trong nước mà hun đúc được những hạng quốc-dân ngoài những cái đồ ăn nuôi hồn bổ óc là sự học-thức lại có cái phẩm cao hạnh quí, đủ năng-lực tư-lịch cho nhà cho nước, mang cái tiếng quốc-dân mà không thẹn với người ngoài; còn thì phần nhiều, — không phải là nói quá, — mang cái tên giáo-dục mà thật đáng hổ với các nhà giáo-dục ở những nước văn-minh, giữ cái danh mô-phạm mà thật kém xa những bậc mô-phạm tiền-bối, ngôn-giáo đã không ra gì, thân-giáo lại chẳng có nữa, thật đáng lo cho cái tiền đồ giáo-dục ở nước mình vậy.

Quả thế. Ta lại chẳng từng thấy có biết bao nhà giáo-dục đã vác cái mặt mũi ông thầy vào những nơi đỏ cực yến trường, trường hoa ngõ liễu, trò chẳng trò thì chớ, học không học thì đừng, nhà suy mặc kệ, nước yếu chớ thấy, đời người nếu không có những cái khoái-lạc ấy t i còn gì khó khan bằng, mà cũng chơi bời phóng-túng cạnh đỏ canh đen, chẳng bay chẳng mốt, mà cũng đứng điểm hư-hương, liếng xa liếng xể ăng, nợ cỗi nợ c ày đấy ư? Ta lại chẳng thấy vô số các giáo viên thấy người ta thờ ra khỏi nói ra tiền, dan-phận cả, bổng-lộc nhiều, cửa cao nhà rộng, ăn trắng mặc trơn, lên xe xuống ngựa, kẻ nể người vì, thấy cái danh vọng mình không bằng người, cái quyền lợi mình lại kém sút, thấy cái ý khinh trong cửa xã-hội thường thiên về những cái hư danh hư sức, mà cũng c.ần rào chân một chỉ chực bỏ cái nghề bạc-bẽo của mình, địa vị không biết tự-tôn, chức vụ không biết tự-ái, để ra vẻ lấy cái vinh-dự hão quan thấp quan cao, dầm vào cái nghề thâm bí nọc tiền khoét tiền ăn bạc đấy ư? Ta lại chẳng thấy có nhiều ông thầy mượn cái thế lực nhà trường mà thi hành cái thủ-đoạn k ét tiền ăn bạc, nào thưởng kỳ niệm phạt kỳ thù, đổi trắng thay đen, đảo điên điên đảo đấy ư? Ta lại chẳng thấy nhân nhân những ông thầy vì một chút lợi thăng tiến nhỏ mọn, vì một chút lòng sủng-ái nhất thời, chẳng chịu làm hết bổn-phận mình, mà lại giờ cái tài mồm lưỡng-c.-gái, vào cái ra luồn, ton hót để tân công, thân dật, để cầu lối, thậm chí lại lợi dụng cả cái dân con trẻ người ta kỳ thác cho mình mà mưu lấy sự hạnh-phúc giả đối cho thân mình đấy ư?

Những nhà lạc quan thì nói rằng phần nhiều nhà giáo dục ở xã-hội ta bây giờ, tuy so với người trước thì có bề thua kém thật, song đã đến nỗi nào dầm đuối vào trong cái vũng ô uế ấy. Có người lại nói rằng một số nhiều các giáo viên ta bây giờ còn trẻ tuổi, ý còn nông, chí chưa định, về đường học vấn chính của thân mình cũng còn chưa hoàn-mỹ, khác nào như miếng thịt luộc chưa chín để thì chẳng thiu-thối đổi tính ngay. Lại có người bảo rằng vì các giáo-viên ở vào cái thời đại nhóm nhem, chỉ lấy cái bộ cảnh đẹp xấu, cái tài tiền đẩy với làm cái cán cân nhân-phẩm nặng nhẹ mà thôi, nên cũng phải sai cmeon như cây có gió chiều nào thì lượt t eo chiều ấy mà chân cái cảnh ngộ lãnh-tịch, cái thân thế đạm bạc của mình, cũng phải xoay-xóa làm sao cho « kiếm ra xu » mà thì sang chọi lịch với người, cũng phải kiếm đường thân phì gia, chứ đời này có phải là cái đời bắt chước lối đỗ cơm bữa nước mà vui với đạo-nghĩa được đâu. Cái tình trạng các giáo viên ở trong xã-hội ta bây giờ, là cái xã-hội lợi dục hoành hành, kim-tiền đắc thế, nhân phẩm đảo điên, cũng có như t. ế thật. Song cái tình trạng ấy không phải là bất dịch ở m muộn rồi cũng mất, vậy thì để kỳ làm nô-lệ cái tình-trạng ấy mà sẽ đến nỗi thành nhà giáo-dục không thật là « người », chi bằng ra công tập luyện c.o học thức được chín chắn rõ rao, hết sức chăm dồi cho phẩm cách được thanh tao sạch sẽ, để kỳ để cho xã-hội thiên-lịch kia bắc cân nhà cân danh giá mình chỉ bằng mình, tự tôn lấy mình, tự lấy cái chức vụ mình là cái chức vụ đào tạo nhân tài cho nước mình cho nòi mình, rồi mà phẩn khởi cái lòng tác-nhân, cẩn trọng cái đạo làm thầy, tự mình treo cái gương hay cho tỏ rõ, dựng cái nền cao cho thẳng ngay, để cao đàn ấu-trĩ dập mẫu in khuôn mà nên những bậc « người » thật đáng sống ở trên mặt quả đất này, thì thật là may cho con dương giáo dục của nước nhà lắm vậy.

Ít lâu nay, trong nước ta nhiều người đã tâm đến tạo-đạo thường kêu rằng đạo đức suy-đồi, phong hóa trụy-lạc, từ trong gia-đình đến ngoài xã-hội, bao nhiêu đức hay nết tốt của bọn thanh niên dần mất hết cả. Vậy muốn kiếm chính những đồi phong tệ tục, muốn ngăn cản cái làn sóng to mạnh kia thì trông cậy vào ai? Chẳng phải là các nhà giáo-dục ư? Cho nên muốn đương nổi cái nhiệm vụ nặng nề quan-hệ đến cái vận mệnh nước non Hồng-Lạc ta, thì những nhà giáo-dục trong xã hội phải tự xét mình xem có thật là « người » không đã, vì chỉ có « người » mới đào-tạo được « người ».

P.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI — Nhờ ngài làm ơn chỉ bảo cho tôi điều sau này :

Một con đường cái quan giải đá hàng ngày có xe-cộ chạy, rẽ từ tỉnh xuống huyện T và phủ Q và các đường khác nữa. Đường chạy dài qua làng chúng tôi mấy ngàn thước. Kiểu thầy lục lập đường, địa-hạt dân chúng tôi các điền-chủ bị cắm mất ruộng. Không những không được tiền bồi-thường mà vẫn phải nộp thuế không, hàng năm xe đi qua lại nhiều, hư hỏng đường mua đắm lên lỏ đường, thì các điền chủ mất ruộng còn mẹo nào, thước nào, hai bên phụ cận đường phải đi đắp. Cách 3 năm rày điền-chủ không phải làm việc đã trăng lắm nữa, đã có phu lục-lộ sửa-sang bồi-phụ. Đến năm nay lính huyện lại về thôi-thúc các điền-chủ ra đắp, ai chậm coup bị lính huyện hoạch lạc khổ sở. Chỉ khổ cho cùng-dinh có 5, 3 sào lã bị con đường ấy chiếm mất. Nay cái tội tết nhất sắp đến (!) lại phải nai lưng đắp đường mấy mươi buổi trời thì tình-cảnh ấy có thảm thương bi đát không!

Vì lẽ gì? vì điều luật nào? mà chỉ có riêng các điền-chủ đã mất ruộng, vẫn phải nộp thuế, lại phải năm năm bồi phụ đường. — Nếu không vì lẽ gì, các điền-chủ bị cản lý có thể đem việc trên này kêu cầu tòa nào, sở nào để các quyền lợi bị luật thời đó không? Xin ngài đem lòng bác ái mà giải giúp cho.

TRẢ LỜI — Chỉ-dụ của đức Minh-mệnh năm thứ 8 về khoản lấy điền-thổ của công hay của tư như sau này :

« Khi nào nhà-nước lấy công-điền hay công-thổ của xã nào để làm việc công-ích, thì xã ấy sẽ được giảm thuế nhiều ít tùy theo với diện tích những điền-thổ bị lấy. Nếu là tư-điền hay tư thổ thì sẽ lấy tiền công mà đền cho những chủ có điền-thổ ấy, tùy theo với diện-tích các điền-thổ bị lấy.»

Như vậy thì những nhà có điền-thổ bị lấy trong hạt đó có quyền được đội tiền ruộng hay là đất của mình.

2- Các khoản tu bổ đường thuộc-địa hay đường hàng tỉnh thì sổ dự-toán chung của Đông-dương và sổ dự-toán của Bắc-kỳ phải chịu. Lệ tạp dịch, lâu nay đã được thực rồi thì nhân-dân không phải sửa sang các đường lý vì đã có phu sở lục-lộ nhà-nước trả công rồi.

3- Các nhà có điền-thổ ấy phải làm đơn thưa tại quan công sứ tỉnh mình để mà lấy tiền đền những khu đất bị lấy. Sau nữa lý-trưởng phải trình báo quan công-sứ biết cái số điền thổ giảm đi bao nhiêu để ngài giảm thuế đi cho.

* * *

CÂU HỎI. — Kính trình ngài rõ: người nhà tôi có cho vay vài số tiền để ăn tự, trong văn tự thọ lợi chỉ hẹn 3 tháng thời giá cả gốc và lãi, sau đến hạn người thì đem tiền lãi giả, người thì lần lữa năm nấy tháng khác, bây giờ tôi hỏi thì những người ấy không chịu đến nhà tôi lại nói với người nhà tôi « nợ đã lâu năm giả rồi ». Tôi lấy làm tức lắm. Xin ngài chỉ bảo cho tôi làm thế nào cho khỏi mất nợ ấy thì tôi lấy làm cảm tạ lắm. Nay kính

TRẢ LỜI — Ông là người Trung-kỳ thì phải làm đơn thưa tại quan án hay là tại quan phủ hoặc quan huyện. Nợ có văn-tự thì chối thế nào được?

* * *

CÂU HỎI. — Tên tôi là. . . . . ở phố. . . . . Hanoi làm cu-li tỉnh nghèo khó có lời đến nhờ quý báo làm ơn chỉ bảo cho điều sau này: Nguyên là ngày 9 Janvier, vợ chồng tôi đang kéo một cái xe bò lại ngồi để đến phố hàng Lờ, mà xe đi bên tay phải, thì có một cái xe độc mã trên có một người xã-tích cầm cương đâm ngay vào đàng sau xe của tôi, xe đổ xuống làm vỡ mất 600 viên ngói, còn con ngựa đè vào vợ tôi bị trọng thương và gẫy cả răng. Ngay lúc ấy có một người cảnh sát ta gác ở Cửa-nam đi lại, bắt xe ngựa và người xã-tích xuống Cầm, còn vợ tôi thì xe ngay vào nhà thương. Khi vào trong Cầm lấy khẩu cung, thì người xã-tích cũng đã nhận lỗi ấy, và đồ tại con ngựa bất khám, quan Cầm bỏ xong, thì chủ người xã-tích xuống nhận và xin cho người xã-tích về. Sau tôi có làm đơn kêu trong Cầm, quan Cầm bảo tự ra Tòa rồi. Tôi lại làm đơn kêu quan Biện lý tòa quan Biện-lý nhận đơn và bảo để tự ra Cầm để quan cầm hồ, hễ khi nào có giấy cầm gọi thì xuống, chứ không phải xuống đây nữa, đầu đuôi là thế, xin nhờ quý-báo làm ơn chỉ bảo cách thức và được bồi thường bao nhiêu thì vợ chồng tôi cảm ơn quý-báo vô cùng.

TRẢ-LỜI. — Phải làm đơn kiện tại quan Biện-lý là phải, nhưng phải thưa là so-suất làm người bị thương.

Nếu xe ngói lấy của người chồng thì nên xin đến tiền cho cái xe bị thiệt hại và mấy chục viên ngói vỡ và đòi cả tiền bồi thường vì mất thì-giờ của mình.

Người vợ được đòi tiền thầy thuốc, tiền nằm nhà thương và một khoản bồi thường nữa độ 200 đồng.

THƠ SÁCH-HỌA

Bản-quán có tiếp được mấy bài thơ sách họa sau này, tưởng nên đăng lên báo chương để các bạn làng thơ họa chơi, cũng là một cuộc mua vui trong buổi ngày xuân này vậy.

I

Thức đêm

Đa tình đa bệnh lại đa sầu,
Đàn mấy bài chơi vịnh mấy câu.
Đồng điệu có chăng là chị nguyệt,
Chờ ai lơ-lửng suốt canh thâu.

II

Đề ảnh

(Em với cô Minh-hoàn chơi thuyền)

Một thuyền một hội nghĩa đôi ta,
Chìm nổi lênh đênh đã trải qua.
Vẫn biết mình ta thừa lắm nhỉ?
Mà thêm ra nữa lại thừa ra.

Nguyễn-thị-Phương Cúc
Đạm Khanh

Tân xuân thí bút

Hẳn kiếp tu xưa p ục cũng dày,
Ngu-ngơ còn sống ở đời nay. [ngọt.
Rượu không uống được liều làm
Bạc chẳng ăn ai ngốc vẫn cay.
Kém sức đua chen tâm cũng nhẹ,
Vụng đường giao-thiệp sống lương
ngày.
Thế mà khoa hoạn nhiều phen lấy
Năm mới ta càng mới vận đầy.

Nông-sơn.

1) Bài này gửi từ ngày trong tết

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 16 độ
15 giờ 21 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ,	11	40
— nhì, —	10	45
— ba, —	9	50
Thóc hạng nhất, —	6	70
Bắp ngô —	7	40

Giá lạo Kể từ ngày 4 Février 1925, giá bán ở kho Nhà-nước định là 10 $ 30

Phái bộ Nhật đã tới nơi Như lời bản-báo đã nói trước các phái viên Nhật-bản đã đáp chuyến xe lửa riêng từ Hải-phòng lên tới Hanoi vào 4 giờ một khắc chiều hôm qua. Các phái-viên Nhật-bản đi qua đều cắm cờ Pháp và cờ Nhật, nhà ga trần thiết rực rỡ lắm, một tấm thảm đỏ giải từ trong ga ra đến ngoài ga, lính khố-xanh đứng xếp hàng trông như một dãy hàng rào, trong ga thì cây cối bày tựa cái rừng, ngoài ga thì xe ngựa ô-tô của các quan Tây ra đón. Người Nam chen nhau xem cũng đông như những khi đón rước các vị đại-biểu mọi ngày.

Khi xe đến ga, các phái viên bước chân xuống, có các quan đại-biểu quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ, quan Đốc-lý re nghênh tiếp cùng các quan văn võ khác, vân vân. Quan Đốc-lý Ekert mời phái-bộ vào một phòng *salon* trần-thiết riêng ở trong ga và có đọc một bài chúc văn. Độ một khắc đồng hồ thì các phái-viên cùng các quan chức đều lần lượt lên xe ô-tô một phần về phủ Toàn-quyền một phần về khách sạn Métropole.

Sáng hôm nay Hoàng thân Yamagata cùng các phái-viên đã đến yết-kiến quan Toàn-quyền.

Sau khi đã giới-thiệu các phái-viên với Hoàng-thân, thì ngài có đọc một bài diễn-văn và quan Toàn-quyền có đáp từ.

Trước khi từ biệt phủ Toàn-quyền, Hoàng-thân Yamagata có thay mặt chính-phủ Nhật tặng quan phó Toàn-quyền Robin một bức độ nhỏ đẳng Pnitang b ii-hinh (Grand officier de l'Ordre du Soleil leavnt.

Sau phái-bộ Nhật có đến yết-kiến quan Thống-sứ và có đặt danh-thiếp tại nhà mấy quan chức trong thành-phố.

CẦN NGƯỜI LÀM ẢNH

Sở chiếu-bóng ở phủ Toàn-quyền cần người thợ ảnh đứng đắn, chữ nghĩa khá-khá và đủ tư cách làm một người thị dịch (surveillant).

Hỏi tại: phố Grand Bouddha, số 150.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ: 0$90
法 蘭 藥 房
單 飲 式 魚 肝 油 丸 魚 肝 油 精 金 丸

Mấy tin thuyên chuyển trong ngạch cai-trị. — Có tin rằng nay mai sẽ có nghị-định bổ quan cai-trị Yvon Đồng lý phủ Thống sứ đi Hà-đông thay quan cai trị Lachaud về hưu, quan cai-trị Bary chánh văn-phòng quan Thống-sứ lên Đồng-lý phủ Thống-sứ; quan cai-trị Delaille lên chánh văn-phòng quan Thống-sứ.

Có lẽ lại có phái-bộ Xiêm-la. Có tin rằng ba tuần tháng sau thì có một phái-bộ Xiêm-la do chính-phủ cử sang Đông pháp.

Một phái-bộ Vân-nam. — Có một phái-bộ của Vân-nam cử sang Bảo-kinh qua đất ta để tới Hà-thành ngày 7 tới bài chuyến xe lửa ở Lao-kay xuống. Đoàn xe lửa hôm ấy có mắc một toa salon riêng. Ra ga đón các phái-viên có quan thứ u-tá Jeanbrean chánh tòa chính-trị phủ Toàn-quyền M. Guerrier phó lãnh-sự Pháp tại Vân nam vân vân.

MUA THỜ

Tại viện trị bệnh chó dại (Nhà thương de Lanessan) mua thỏ nặng từ 2 kg 300 trở lên. Mỗi kilo giá 0$,8 Ai có thỏ đem đến mà bán.

Bán một cái trại ở gần Hanoi, rộng hơn 4.500 thước có nhà lấy lịch sự, các nhà ngang, có ao và cây cối.

Ai muốn mua xin hỏi tại bản-quán.

AI MUỐN LÀM GIÀU?

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng vạn!

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng ngàn, hàng trăm!

Muốn như thế, thì kíp mua một phiếu về cuộc sổ số, « Việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến sĩ. »

Phiếu ấy có bán ở các nơi công sở, và các cửa hàng to.

Hội-đồng thành-phố. — Hội-đồng thành-phố họp tối thứ hai vừa rồi để xét những việc này:

Các khoản chi tiêu trích ở khoản bất thường từ kỳ hội đồng trước thì hội đồng y cả.

Việc phân phát số 3000 đồng trong sổ dự toán năm 1925 cho các hội làm phúc thì hội đồng giao cho ban tài chính xét.

Ng-thị-Huấn là vợ góa của một người lính cảnh sát xin tiền trợ cứu, hội đồng cho 30 đồng.

Còn đơn của Bùi-v-Bền là con mồ côi của một người cảnh sát cũng mấy cái đơn như thế nữa cũng xin trợ cứu thì giao cho ban tài chính xét.

M. Roux là hội-trưởng hội kỷ-niệm Pháp (Souvenir français) xin đổi tên đường Sơn-tây làm đường Kỷ-niệm. Hội-đồng giao cho ban lục-lộ.

Việc sẽn các đường trong mấy phố nhà thương bỉnh và lò sát-sinh, phố hàng Gai, hàng Đậu, con đường thẳng phố Rollandes ra, vân vân, thì cũng giao cho ban lục-lộ.

Việc làm điều-lệ về sinh cho thành phố thì giao cho một hội-đồng riêng.

Quan Đốc-lý có đọc cho hội-đồng nghe tờ dự thảo hợp đồng của thành phố với công-ti máy đèn về việc thắp đèn trong thành phố và các nơi ngoại châu-thành. Hội-đồng cũng thuận cả, duy có ông hội-viên Sicard không thuận, nói rằng cái chức trách của các ông tỉ-viên thành-phố chẳng qua chỉ có mấy tháng nữa đã hết thì tưởng hội-đồng bây giờ không nên bàn đến cái vấn-đề quan-trọng ấy, chỉ hãy nhường quyền cho hội-đồng sau thì hơn.

Ông hội viên Bellonnet xin bãi cái nghị định đặt thuế bè thì hội-đồng giao cho ban tài-chính và ban lục-lộ xét.

Việc xây hè cho các phố nào trước trong năm nay cũng giao cho ban lục lộ.

Hội-đồng cấp cho hội Khai-trí 250 đồng để thưởng kiểu thi làm nhà của hội đã mở.

M. Brenier làm chủ-sự phòng tài-chính của tòa Đốc-lý, mấy tháng nữa về nghỉ, hội-đồng thành-phố cấp thưởng ba trăm đồng.

M. David là kỹ-sư lục-lộ của thành phố nay mai về Pháp nghỉ và định qua đường Trung-hoa, Nhật-bản và Hoa-kỳ. Hội-đồng cấp cho M David hai nghìn đồng để nhân thể khảo-sát các việc làm đường cống trong các nước ấy thế nào.

Hội-đồng đã cấp một số tiền để khảo sát như vậy thì dân thành-phố tất rất lấy làm mong rằng khi hết hạn nghỉ, ông David không đổi đi nơi khác và nhất là khi trở về đây các phố xá cần cống trong thành phố sẽ tu bổ được một cách không ai phải ta-thán gì cả.

Việc xét thưởng kiểu nhà của hội Khai-trí. — Đến chiều mai hồi 5 giờ rưỡi, hội đồng xét các kiểu thì nhà của hội Khai-trí sẽ họp tại hội quán để chấm kiểu và định thưởng.

Ai tin. Bản quán được tin buồn rằng M. Đặng-đình-Trác, sử-tòa phán sự tại Thái-bình, vừa mới tạ-thế tại quí xá, số 23, phố hàng Gai, Hanoi. Đến ngày mai 5 février 1925 thì cất đám. Vậy có mấy lời kính viếng M. Phán Trác và chia buồn cùng quí-quyến.

LỜI CÁO-PHÓ

Chúng tôi rất lấy làm đau đớn, mà có lời kính-cáo các cụ, các quan, các ông, các bà biết cho rằng chúng tôi là:

M ĐẶNG-ĐÌNH-TRÁC

Hàn-lâm-viện Đãi-chiếu sung Thái-bình, Sử-tòa phán-sự mới tạ thế ngày 3 tháng hai lấy, tức là ngày 11 tháng giêng ta, tại tệ xá số nhà 23, phố hàng Gai Hanoi.

Chúng tôi định đến ngày 5 tháng hai tây là ngày 13 tháng giêng ta, mở cải làm lễ an-táng tại địa-phận làng Giathượng, tỉnh Bắc-ninh.

Vị-vong nhân: Nguyễn-thị-Tý
Thiếp: Ngu ẩn-thị-Vân
Con tử: Đặng-quan-Mai
Đặng quí Phác
Đặng đình-Liễn
Đặng-quý-Trinh
Đặng-thị-Đào
Đặng-thị-Yên

Đồng gia-quyến đồng kính-cáo.

Lời đăng báo nhờ thay giấy cáo phó

Hai buổi hát đặc-biệt. — Trường thể-dục có nhờ bản quán đăng hai sau này:

Hà con ta trong Hà-thành sắp có một dịp thưởng xuân đích đáng. Phật thế, ông Phạm-v-Duyệt là nhà diễn-kịch đã từng nổi tiếng trong thành-phố ta đang luyện tập mấy tay tài-tử để đến thứ hai và thứ ba này, luôn hai tối, diễn tại rạp cinéma Palace phố Tràng-tiền tích hài-kịch « Ep duyên » của Molière tiên-sinh mà ông đã dịch ra văn ta, để trợ lực giúp trường thể-dục và trường Hà-châu.

Vì kịch này nói ngắn, nên ông đã định hễ ăn thêm bà con ta hai cuộc vui nữa một thể. Một là trước khi diễn kịch « Ep-duyên » sẽ có một bản tuồng bát-bộ « Nhị nữ-tranh phu », trong khi diễn không phải nói một nhời nào mà bao nhiêu ý-tứ đều phát hiện ra ở trong cách cử-động của diễn-giả. Hai là sau khi diễn-kịch « Ep-duyên » có một tiểu-kịch rất có ý vị là « Sĩ-hôi Việt-Nam ngày xưa và ngày nay »

Giá chỗ ngồi và bán vé, ngày mai sẽ đăng báo.

(Xem trang thứ ba, cột thứ bảy).

CINÉMA PALACE
HANOI
DU MERCREDI 4 AU SAMEDI 7 FÉVRIER 1925
LES ÉTABLISSEMENTS GAUMONT
présentent
une remarquable production de
Marcel l'HERBIER
le talentueux metteur en scène français
DON JUAN & FAUST
Aventure romanesque en 2 Epoques & 12 parties
Brillamment interprétée par:
M. VANNI-MARCOUX
M. DENEUBOURG M. Marcel VALLÉE
M. A. DAVEN M. Philippe HÉRIAT
M. DURAN M. LERNER
et
Jaque CATELAIN
dans le rôle de *Dou Juan*
1re Epoque en 5 parties
? PROCHAINEMENT ?
Un Grand chef-d'œuvre Français

AUTOS D'OCCASION
Studebaker 6 cylindres. 18 HP 1.600 $
Citroën torpédo. .... 10 HP 1.200 $
Fort — .... 10 HP 400 $
S'adresser à l'Usine Électrique.

HIỆU BÁO-CHÍ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MÀU MỚI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở BÀY

Quan Boc-to Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm vì ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.
9 Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33. Hanoi dây nói 364.
Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người đi, người ốm đến xem, ai cần lại hỏi. 2062

SỐ 112
THỦY-HỦ'
Bộ tiểu-thuyết dịch thuật

Vũ đại-lang đỡ lấy chén rượu mà bảo rằng:

— Em nói rất phải, anh xin nghe lời.

Nói xong, liền nâng cạn chén rượu. *Vũ tăng* lại rót một chén rượu nữa, rồi nói với chị dâu rằng:

— Gia-thẩu là một người tinh-ranh, bất tất để cho chị phải nói nhiều. Tân-huynh tôi vốn tính hiền-lành, xin nhờ gia-thẩu trông nom cho. Trong nhà vắng có người chủ-trương thì gia-thẩu không can chi mà phiền-não. Cũ nhân đã có câu rằng: « *Rào kín chó nào chui lọt bao giờ!* »

Người đàn-bà bị *Vũ-tăng* nói mấy câu ấy, thẹn đỏ mặt lên, rồi trỏ *Vũ-tăng* mà mắng rằng:

— Đồ khốn-nạn kia! Ở đem rượu lời đâu đây mà riễu-cợt gái này! Giá này dẫu là đàn-bà, nhưng chỉ kém đàn-ông có một nỗi đầu không đội mũ, chứ không phải như những phường ếp-xúng miệng ngậm hạt thị, ăn chẳng nên đợi, nói chẳng nên lời đâu. Từ khi ta đẹp duyên với *Vũ-đại-lang* đến giờ, coi hình không vào nỗi cái nhà này, xin chớ nói đến câu « *Rào kín chó nào chui lọt* ». Nay nhà người dám dùng những lời nặng-nhờ ấy mà đánh bị thóc chọc bị gạo, nghĩ có đáng không!

Vũ-tăng cười mà đáp rằng:

— Nếu gia-thẩu được như thế thì còn gì hay bằng! Chỉ sợ miệng nói khác mà bụng nghĩ lại khác. Tôi xin nhớ lời gia-thẩu nói, hễ mời gia-thẩu uống can chén rượu này.

Người đàn-bà lấy tay đẩy chén rượu, rồi bẽm hẽm xuống gác. Đi đến nửa cầu thang, còn ngảnh cổ lại mà bảo rằng:

— Nhà-người đã thông minh lanh-lợi thì hẳn cũng biết rằng « *Chị dâu tức là mẹ* » khi ta nói đẹp duyên với *Vũ đại-lang*, chẳng thấy nói có anh em nào cả. Bây giờ bỗng dưng lại nẩy ra có một ông em! Ông em hay là ông bố chồng! Chẳng qua cũng là gái này hầm vận, cho nên gặp lắm sự lôi-thôi.

Người đàn bà khóc lóc đi xuống dưới nhà, lại giả-cách lu loa mà kể những điều nầy tiếng nọ. Hai anh em *Vũ đại-lang* cứ ngồi uống rượu ở trên gác. Khi nồng rượu xong, *Vũ tăng* các-từ xin đi.

Vũ đại-lang bảo rằng:

— Em đi nên mau mau về để sum-họp cùng anh.

Vũ đại-lang vừa nói vừa ứa nước mắt khóc. *Vũ tăng* thấy *Vũ đại-lang* nước mắt rân-rưa, lại bảo rằng:

— Thân-huynh đừng đi bán làng nữa, cứ ngồi ở nhà, rồi chi-dụng đã có em lo-liệu.

Vũ đại-lang tiễn *Vũ-tăng* ra đến cửa, *Vũ tăng* lại nói:

— Thân huynh ơi! Mấy lời em dặn, xin thân-huynh chớ quên.

Vũ-tăng cùng liền thổ-binh về uyện, thu xếp đồ đạc, sáng hôm sau vào bái yết quan huyện. Quan huyện đã sai đem vàng bạc chất từ anh một xe, cắt hai tên thổ-binh cường-tráng theo hai người nhà tâm-phúc cùng đi hộ-vệ.

Vũ-tăng từ biệt quan huyện, tay cầm ngọn giáo, cùng bốn người kia áp-giải chiếc xe ấy từ huyện *Dương-cốc* thẳng đường tiến về thành *Bông-kinh*.

Lại nói chuyện *Vũ đại-lang* từ khi *Vũ-tăng* đi khỏi rồi, bị người vợ ai mắng thậm-tệ trong ba bốn ngày. Nhưng *Vũ đại-lang* bẩm bụng cố nhịn, thà-rồ cho người vợ muốn nói thế nào thì nói, cứ một mực theo lời em dặn mà làm.

Mỗi ngày *Vũ đại lang* cứ làm một nửa bánh hấp đem đi bán, chưa tối đã về. Khi về đến nơi, liền triệt bỏ cành rèm ngoài cửa mà đóng chặt cửa lại, ngồi ở trong nhà, không đi đến đâu cả.

Người đàn bà thấy vậy, nóng lòng sốt ruột, trở mặt *Vũ đại-lang* mà mắng rằng:

— Đồ khốn-nạn kia! Chưa nửa ngày trời đã đóng nịch cửa lại, như thể trong nhà có người chết thế này. Anh em nhà-người không khác lâm-trò, không sợ thiên-hạ người ta nó đ vào mặt.

Vũ đại-lang nói:

— Tha-hồ cho thiên-hạ bảo nhà có người chết, nhưng nên biết rằng em tôi nói phải, có như thế tôi ta mới tránh khỏi được những điều miệng tiếng thị-phi.

Người đàn-bà nói:

— Đồ khốn-nạn kia! Làm thân nam-tử mà không biết tự-chủ, chỉ nghe người ta xui-xiểm,

Vũ đại-lang xua tay mà bảo người vợ rằng:

Mặc người ta! Em tôi dặn bảo, thế là ta ưng lời vàng ngọc đó!

Vũ-tăng đi được hơn mười ngày, *Vũ đại lang* ngày nào cũng thu-thập mới đi bán hàng, chưa tối đã về, khi về là đóng nịch cửa lại. Người đàn-bà ấy tức đến cổn cơm xôm nói nọ nói nọ, về sau dần dần cũng coi làm thường vậy.

Từ đó người đàn-bà không đợi *Vũ đại-lang* về đến nhà, đã triệt bỏ cành rèm mà đóng nịch cửa lại. *Vũ-đại lang* thấy vậy, trong lòng mừng-ỡ mà nghĩ thầm rằng: Nếu được như thế, lại càng thêm hay.

Cách hai ba hôm sau, thằng đông gần qua, sắp đến tiết xuân hòa-ấm, Hôm ấy, *Vũ đại-lang* chưa về, người đàn-bà đã theo lệ thường ra triệt bỏ cành rèm ở ngoài cửa. Bỗng đâu có một người vừa đi qua ở phía ngoài cành rèm.

Người đàn-bà xảy tay, đánh rơi cành rèm xuống, trời xui khiến vậy, lại trúng vào ngay giữa đầu người ấy. Người ấy đứng đừng lại, vừa toan nổi giận, ngẩng đầu trông thấy một người đàn-bà yểu điệu thì bao nhiêu sự giận-dữ, bỗng giờ đã tan lên mây xanh.

Người ấy liền tắm-tỉm cười. Người đàn-bà cũng không lấy làm lạ, lại xin lỗi mà rằng:

— Chết chửa! Tôi trót lỡ tay để ngài bị đau.

Người ấy vừa lấy tay chữa lại cái khăn trên đầu, lại vừa cái chào mà rằng:

— Không hề chi! Nương-tử có chi đâu thế!

Bấy giờ có *Vương-bà* là một mụ mở trà-điếm ở liền bên cạnh, đứng trong rèm trông thấy, mới cười mà bảo rằng:

— Ai bảo ngài đi ở dưới thềm nhà người ta, người ta đánh rơi vào đầu là phải.

Người ấy cười rồi nói:

— Tôi trót về ý đường đột tới đây, xin nương-tử tha t ứ.

Người đàn-bà liền mỉm cười mà đáp rằng:

— Tôi cũng xin ngài rộng lượng mà tha thứ cho.

Người ấy lại cười, rồi chào một tiếng thật to mà rằng:

Tôi không dám!

Hai con mắt người ấy liếc nhìn người đàn-bà đến bảy tám lần, mới sẽ đưa bàn chân chữ « *bát* » mà thăng-thiên đi. Người đàn-bà triệt bỏ cành rèm, vào đóng nịch cửa lại, ngồi đợi *Vũ đại-lang* về.

Người đàn-ông ấy là ai? Nguyên là một tay hợm nhà giàu, có mở hiệu bán thuốc sống ở ngay trước cửa huyện, xưa nay chẳng vốn là người gian-tà, cũng có biết một vài ngón côn-quyền. Mới đây vận tốt, lại hay làm thầy cung thầy cò, vẫn đi lại ở trong huyện, cho nên hàng huyện ai cũng có ý kiêng-nể.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không nhờ có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bệnh ngoài da

Không có thuốc nào trừ các chứng bệnh ngoài da cũng là trị lành ghẻ chóc trên da đầu con mĩt, hiệu-nghiệm cho bằng thuốc dán Cadum. Thuốc để thoa xức hay lạ, làm cho kẻ đau đa, nhọt, ghẻ, đăng yên ổn trong mình ăn ngủ được như thường. Thuốc thoa vào thì hết ngứa liền, có gãi đa rất rao, phỏng, sưng thì cũng hết, lành mạnh liền. Dùng thuốc thoa Cadum còn trị khỏi nhiều sự đau đớn khác nữa, những là: cơ sài, đa ứng đỏ, mục, nhọt, nổi phong, ghẻ chóc, tróc đa, tróc vảy, nức đa, trầy trụa, chảy máu, có lát, có mủ, bị đức tay đức chốn, phỏng lửa, bị vật độc chích cắn, vân, vân.

Ngày mồng 7 tháng năm, nhân-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự-sử phụng lời chiếu phê rằng:

Chiếu nay đại được phòng cấm MONTÈS quí dùng, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phẩm thì giữ cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

欽定三年五月初七日內奏准頒賞御用滋補藥酒試驗有效著將該藥酒仍准其製造發售以示恩榮內閣參事

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Agents d'Annonces en Europe

POUR LE

« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »

Ste Mutuelle de Publicité

14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Bệnh lâu là một bệnh rất khó chữa. Muốn cho tuyệt được nọc, tất phải tiêm thứ thuốc trừ trùng lậu (Vaccins antigonococciques). Song các lính xa vẫn ở Hanoi, cũng ít người biết dùng cách tiêm đó.

Nếu không muốn dùng tiêm thì có thể dùng vaccins bằng thuốc viên:

Rhéantine Lumière

thuốc hoàn bằng viên.

Cách dùng: 2 viên buổi sáng.
2 viên buổi chiều.

Giá: 12$00

Xe ngựa đụng ô-tô — Hồi 4 giờ rưỡi chiều hôm qua, chiếc xe bò của nhà máy giặt trên Tuỵ-khuê đi đến phố Đỗ-hữu-Vị trước cửa trường Nam sư-phạm đụng phải chiếc xe ô-tô của Mme Bonnal, không hại gì đến người chỉ xe bị hư hỏng xoàng mà thôi.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thuỷ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chánh-sở và ngoại khoa tại bệnh-viện Tenis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hỏ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: 0$4 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI SỐ 236

8.301

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Phái-bộ Nhật-bản đến Hải-phòng. — Chiếc tàu *Amboise* chở các phái-viên Nhật-bản đến bến Hải-phòng hồi 9 giờ một khắc sáng hôm 3 février.

Trên tàu có để sẵn máy chớp bóng để chụp lúc phái-bộ đến và sẽ đi theo phái-bộ khắp nơi để lấy ảnh chớp bóng.

Đúng chín giờ ba khắc, tàu vào sát bến thì MM. Emiens, Delamarre, Dupuch, Paquin, Porchet, Forest, Virgitti, Chouvet, Mori, cùng các đại biểu các báo-quán và các kiều-dân Nhật xuống tận tàu nghênh-tiếp phái bộ. Sau khi giới-thiệu các quan chức xong thì quan đại-sứ Claudel có đọc cho hoàng-thân Yamagata đứng đầu phái-bộ Nhật nghe một bức thư của quan Toàn-quyền Merlin gửi cho mừng hoàng-thân và phái-bộ đã đến Đông-pháp. Hoàng-thân Yamagata rất lấy làm cảm động về những lời lẽ trong bức thư của quan Toàn-quyền.

Kế đó quan cai-trị Damiens, phó văn-phòng quan Toàn-quyền, thay mặt quan Toàn-quyền ra chào hoàng-thân, và quan cai-trị Delamarre, thanh-tra các việc chính-trị và hành-chính Bắc-kỳ thay mặt quan Thống-sứ ra chào ngài, quan Đốc-lý Paquin thay mặt hội-đồng thành-phố và nhân-dân Hải-phòng, M. Porchet thay phòng Thương-mại và quan *docteur* Forest, đại-biểu xứ Bắc-kỳ tại Tượng nói đồng thuộc-địa cùng các quan-chức khác đều có tỏ lời chúc mừng hoàng-thân Yamagata và phái-bộ Nhật-bản.

Đúng 10 giờ một khắc, thì phái-bộ cùng các quan-chức ở tàu lên, đi thẳng về tòa Đốc-lý. Quan Đốc-lý Paquin và ông chánh phòng Thương-mại Porchet có mời phái-bộ đến thứ bảy 7 février này sẽ dự tiệc của thành phố và lãnh-sự-đoàn ở Hải-phòng khoản đãi. Quan cai trị Damiens thì đưa trình phái-bộ cái chương-trình trong khi phái-bộ ở bản này. Phái-bộ đều ưng ý không có thay đổi gì cả.

Hồi 11 giờ một khắc, phái-bộ ăn cơm sáng tại khách-sạn Commerce. Xong rồi cùng các quan chức ra ga đi chuyển xe lửa riêng lên Hà-nội. Nhà ga trang-hoàng rực-rỡ lắm, có Pháp có Nhật phấp-phới liền nhau, rõ ra cảnh hai nước thân yêu nhau lắm. Đoàn xe lửa riêng gồm có ba toa *salons* rất lịch-sự và một toa chở đồ-đạc.

Đúng 1 giờ 20 thì xe lửa chạy lên Hà nội.

Dân số thành-phố Haiphong. — Cuộc điều-tra dân số ngày vừa rồi tổng-cộng được 91.659 nhân đinh chia ra như sau này:

1985 người Pháp thì 660 người đẻ ở Bắc-kỳ và 1325 người đẻ ở bộn Pháp hay ở các thuộc-địa khác; 73.694 người ta thì 27.181 người đàn ông, 21.584 người đàn bà, 13.670 trẻ con trai và 11.259 trẻ con con gái; 14.301 người Trung-hoa thì 5.393 đàn ông, 3.634 đàn bà, 2.831 trẻ con trai và 2.443 trẻ con gái; 111 người ngoại quốc; 213 người Trung-kỳ; 156 người Nam-kỳ; 61 người Minh-hương; 20 người Ấn độ thuộc dân Pháp; 53 người Ấn độ ngoại quốc; 7 người Mã-lai; 44 người Nhật-bản; 996 người nhà binh thì lục-bộ có 298 người Pháp, 575 người bản-xứ và thủy-bộ có 91 người Pháp, 32 người bản-xứ; 62 người lai Pháp.

Trong số 91.659 nhân-đinh đó cũng chưa chắc được bấn đúng là bởi lẽ khó khảo xét được tường tận số người mình và Trung-hoa nên, người ta lượng rằng dân số ở tỉnh-thành Haiphong có lối từ 130.000 đến 150.000 người mới phải.

Tuy số trên này nói rằng không được đúng, nhưng đem so với mấy năm trước đều có tăng hơn nhiều: năm 1922 có 78.511 người và năm 1923 có 85.328 người.

Oan ai lắm nhỉ? — Trước đây vài tháng có một đại-gia công-tử dan díu với đầu T. ở xóm Quan bà-mau, sự tốn kém nghe nói khá lắm, kết cả nỗ đến của chìm, kết quả ngày nay mắc phải bệnh rên năm một xỏ để luỵ đến vợ con. Sau người vợ có đem các cớ ấy ra công. Những quan trên cũng chưa biết xử ra làm sao, và đầu T. cũng có giấy của quan thầy thuốc chứng là vô bệnh. Nhưng vô bệnh với hữu bệnh đều là việc kín, hai bên cũng có bằng có cả thì có lẽ rồi quan trên phải bắt đầu T. vào nằm nhà thương riêng, xem thật hư nhường nào, mới kết nghĩ xong vậy.

Việc này ở ngoại-châu nên đầu T. vẫn còn phải ở bên tỉnh Kiến-an để hậu chất, vậy thì làng chơi ta sẽ muốn thăm non lại phải mất thêm bao bạc sa-lúp nữa. X.

Xe đụng nhau. — Hồ 3 giờ chiều hôm kia, một cái xe tay, do Trần-v-Phúc kéo, khi đi tới phố Paul Bert thì đụng phải cái xe đ p do Lê-văn-Nguyên ngồi. Xe đẹp bị hỏng mất bánh sau.

Cũng hôm ấy, hồi 8 giờ rưỡi tối, chiếc ô-tô số T. 311, do Bùi sĩ-Nhung cầm máy, khi đi tới phố Brière de l'Isle, thì đụng phải hai cái xe tay, may không việc gì đến người, chỉ hai cái xe tay đều bị gãy bánh thôi.

NAM-ĐỊNH

Hội chọi chim, gà — Đến ngày mai là 13 ta này tại đền Giếng có mở hội chọi chim, gà rất trọng thể. Đến ấy có trích ra một món tiền hơn trăm bạc làm những bức hoành sơn thếp vàng để thưởng cho những con toàn thắng.

Đó thực là một cuộc vui chung chắc bà con sẽ đến xem đông vậy.

Hội thể-dục Grand Air. Không nói ra thì ai cũng biết hội thể-dục G. A. là một hội đá bóng có tiếng ở Nam-định. Thực kia thì chỉ có các người trong học-giới hội họp cùng nhau nên số tội nên không được mấy.

Đã là thể-dục thì không riêng một đảng phái nào, nay muốn mở rộng để ai cũng được hưởng một cuộc tiêu khiển có ích nên có lời cổ động để các nhà có nhiệt thành về thể-dục lưu tâm. Hội trù tính lập một cái nhà hội-quán và để tập âm-nhạc một thể. Vậy ngài nào muốn vui lòng vào hội thì xin viết t r cho M. Nguyễn nhân-Nghĩa chánh chủ hội hay M. Tê-son tổng-thư-ký. T.S. lai cảo.

Trộm. — Đêm hôm 3 rạng ngày 4 février, kẻ trộm vào cây của một nhà ở phố cửa trường ngay trước cửa bóp.

Nó đã nhắc được một cánh cửa phía sau ra rồi, song may người nhà còn tỉnh cả, cho nên không mất gì sốt.

Tháng này không phải là tháng cả một, song lại là tháng ăn chơi, nhà con ta tưởng cũng nên đề-phòng mới được.

HẢI-DƯƠNG

Ai tin. Bản-quán được tin buồn rằng Ng quang-Bật, tri-huyện Chí-linh, tạ thế ngày hôm nay, ở nhà thương Hải-dương.

Ngày 5 février, hồi 12 giờ trưa sẽ rước linh-cữu về an-táng tại địa phận làng Nghĩa-hưng, phủ Quốc-oai Sơn-tây.

Bản quán có lời chia buồn với quý-quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm buồn rầu đau-đớn mà kính cáo, các cụ, các quan, các ông, các bà biết, cho rằng, phu-quân, thân-phụ chúng tôi là:

M. NGUYỄN QUANG BẬT

tử huyện Chí-linh, Hảidương vừa mới tạ thế ngày hôm nay tại nhà thương tỉnh Hảidương.

Chúng tôi định đến 12 giờ trưa ngày mai 5 février 1925 thì làm lễ cất đam, an-táng tại bản quán là làng Nghĩa-hương, phủ Quốc-oai, tỉnh Sơn-tây.

Vị vong-nhân:

Mme Vve Nguyễn-quang-Bật.

Đồng gia quyến đồng kính-cáo.

Lời đăng báo này thay giấy cáo-phó.

HƯNG-YÊN

Ăn bớt của dân nghèo. — Ngày mồng tám tháng giêng là vào rồi quan phủ Mỹ-hào có về tại đình làng Thanh-xá xét việc một người hương-chức ăn bớt tiền chẩn cấp của nhà-nước phát cho lũ dân nghèo mỗi người là một bảo. Ngu-ên là sau khi bị lụt nhà nước phát chẩn cho những người nghèo khó đi lĩnh tiền chẩn ấy, cũng chẩn là người đàn anh đàn chị đem công tâm mà cứu với lũ dân cùng. Ngờ đâu mà chẳng thương người ốm, lại cộp giờ ngón xé nắm mút tay, thực cũng tàn nhẫn quá lắm vậy.

Ngờ đâu đã đến tai quan trên, nên mới tư cho quan sở tại về xét hỏi sự tham nhũng ấy thì thực quả nhiên. Vậy chẳng hay đó nơi pháp luật rồi ra thế nào nhỉ?

Mấy người làng lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Cướp. — Mới rồi ở miền hạ bạn (làng Viện) thuộc huyện Phú-vang, có một đảng ăn cướp chừng 10 người vào đánh phá một nhà kia trong khi nửa đêm cướp mất một mớ của rồi lẩn t ốt, lại có đánh một người nhà bị thương. Đảng cướp ấy chỉ dùng gậy gộc và một đôi cái dao cái dựa mà đánh phá, chớ chẳng có khí giới gì đề hơn nữa.

Nhà khổ chủ đã lập tức đi trình quan thì quan đã cho đi nã trốc. nghe đâu đã bắt được 4, 5 đứa cướp tẩy, xét ra thì cũng là bọn dân vì đói rét mà làm càn, nhưng vẫn chiếu luật rọng phạt chẳng tha.

Ôi nhà hạ bạn tỉnh Thừa-thiên dân tình rất là thuần-hậu, suốt năm chẳm ngồi chài lưới làm ăn mà nay vì nỗi sơ hàn poải sinh ra trộm cướp ngu! cũng nên ghé cho sự tai nạn, chỉ có mấy hôm mà khiến cho nhơn dân thiệt hại đã chẳng biết bao mà kể, nào là trộm cắp, nào là cướp giật vì nỗi đói rét khốn cùng chẳng hay qua năm mới này có gặp được vận thái lai không.

Kể đi xin nhiều quá. — Từ khi trận thiên-tai làm thiệt hại cho xứ nầy thì hằng ngày số người đi xin thấy tăng lên nhiều lắm. Sự nhà bần tuất khổ thì đã tỉ lệ cùng nghị-định bắt làng nào họ nào phải nuôi lấy kẻ cô cùng đường đề cho đi ăn mày ăn xin bỏ mưa bỏ gió, thế mà chẳng thấy ai tuân. Có lẽ điều lệ nên xét mà thi hành kẻo để thế mãi thì xem tệ quá.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 4 février 1925
(mười hai tháng giêng)

TUYỆN PHU NGỘ PHỐI

Thợ giới khéo nhẽ chơi khăm,
Hợm đời nên phải ngậm tăm với đời.

Tối thứ năm 5 Février 1925
(mười ba tháng giêng)

TÂM PHÚC TƯƠNG TRI

Những câu hát tức cảnh, tả thành năm, bảy tuồng giọng.

Rất vui!

TẠI CUỘC ĐẤU-XẢO NEW-YORK

Máy lưu-thanh CHARMOPHONE, là thứ máy lưu-hành mới-thật, được tôn vào bậc nhất ngoại-hạng.

Bán tại: Hiệu SPORTING-PHOTO, Hà-nội

Xuân cảm

Vui xuân chung có một giới.
Sầu xuân riêng nặng cho người cảm xuân.
Nay xuân vui về cảnh xuân đầm đà, người người đua mừng xuân đến xuân, vinh xuân, thưởng xuân, thật là cái thú ngày xuân lại càng thêm lai láng lòng thơ những người cảm xuân.

Khách chân lấc lòng xuân phơi phới, chúc xuân tăng tăng nên thơ.

Thơ xuân lại càng thêm khêu động.

Nhưng thôn thay mình cảm xuân, nào xuân có cảm gì mình, thành không xem ra tí gì là xuân.....

May ra, ở trong khi tăng....., quân..... có ông bạn lại chơi cho bác chè hiền bầu trà pha cùng bạn cùng uống thì ra uống được mấy chén, lòng thơ ở đâu như gợi... Qui hóa thay! Thế ra cũng giúp được thú nên thơ. Vậy xin mách cho nhà thiên thư thưởng xuân nên mua chè KIM-HẢI thật đã đẹp cho cuộc thưởng xuân vậy.

Xuân cảm khách

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi khỏe không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

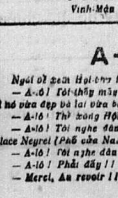
Gouttes de Virginie

chữa rất chóng khỏi bệnh.

Giá bán: 1$20 một lọ

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bán Trà, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như tiên-cảnh, ở-long vỏ thấy tiên, vấn vấn, đóng cách hẳn-hoi điển chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ canh, gọi là « SONG SÌ CHINH THÁI ĐANH-TRÀ » cũng được nhiều quí khách hoan-nghênh. Nay xin đem riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách tỉ tường trà không đến đổi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:
Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 26.
Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

A-LÔ!!! A-LÔ!!!

Ngài có gọi Hội-chợ Hanoi thấy cái gì là nên lưu-ý nhất?

— A-lô! Tôi thấy máy cái xe đạp France Sport, Venus và Philos là nên lưu ý nhất, vì hồ vừa đẹp bà lại vừa bền lắm.

— A-lô! Thế xưởng Hội-chợ bán ở đâu?

— A-lô! Tôi nghe đâu bán tại hiệu TIẾT-HIẾU-TRUNG dit TRÚC-THÀNH, no 25, Place Neyret (Phố cửa Nam) Hanoi.

— A-lô! Tôi nghe đâu hiệu ấy bán nhiều hàng hạ lắm phải không?

— A-lô! Phải đấy!!

— Merci, Au revoir!!

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

MỘT LỜI KHUYÊN BẢO RẤT TỐT

Nếu thấy ai mắc phải bệnh truyền, bệnh ban thì nên mách người ta dùng thuốc « REMÈDE d'ABYSSINIE EXIBARD », thuốc bột thuốc viên thần diệu, thuốc trong 15 ngày khỏi cũng như đang điên cơn mà khỏi vậy.

Thuốc này đã từng được thưởng nhiều hạng Médailles vàng và bạc. Thuốc này các lương-y ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được đến hàng nghìn người khỏi bệnh.

Bổ bột trong một cái lọ, hoặc trên một mảnh kim-chỉ mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy hiệu-nghiệm ở thường. Hút thuốc quấn Abyssinie Exibard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái bảng quảng cáo chung quanh hộp thuốc có in đến hiệu này mới là thực hiệu.

MARQUE DÉPOSÉE

Gởi bán tại: BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

Agence Générale en Europe

L. MAYENCE & Cie

3, Rue Vivienne, PARIS

19 VI. 23 Londres ... ONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Phàm những người làm nhiều việc phải nghĩ-ngợi thì thường hay đau đầu thần-kinh-hệ.

Bệnh chóng mặt, nhức đầu, ù mắt, hoa đuổi, yếu cơm.

Như thế mà đang thử thuốc:

Glyphogenol Montès

tỉ thử thuốc rất thần-hiệu.

Bán-bà trong cái thời-kỳ cho trẻ-con bú mà dùng thuốc này cũng tốt lắm.

CÁCH DÙNG:

Người lớn: 15 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Trẻ con, 5 giọt buổi sáng và buổi chiều.

Giá 1$20

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM »

Hà-nội, ở phố hàng Trống.

Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUẬN-THÀNH

Bottier — Chapelier

7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,

Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đã đẹp, giết vào-sa Wood-Milne, dây giầy (lacet) bền, thứ giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố.

NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở cơ-sở số 5 cầu bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều.

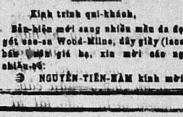
ĐỒ KIM-HOÀN

BIJOUX GOLDTUBÉ

Bông rửi lại bán lại 1 fr. một gam

1 fr.75

Tiền cước : 0.60

Các thứ nhẫn gọi là BAGUES ECUSSON trên này, thực là chắc chắn đúng luật. Cả khắc hai chữ đầu tên, hoặc khắc cả tên như « MARIE », « SUZANNE », « SOUVENIR », giá : 1 fr.75. Xin quý-khách biên rõ số cái kiểu nhẫn muốn mua.

Hôm nay các ngài mua một cái nhẫn, nếu các ngài không ưng ý, thì chuyển tàu sau bảo hiểu số tiền lại trả.

Công như cái nhẫn, thì các ngài lấy một miếng giấy bồi, khoét một cái lỗ vào đấy làm mẫu. Rồi gửi một cái mandat 2 fr.20, đến hiệu

BIJOUX GOLDTUBÉ, Rayon E

211, Rue Saint Honoré, PARIS

thì chuyển làu sau các ngài sẽ nhận được cái nhẫn và quyển Carte-là có vô những đồ tặng.

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vóc nhiều, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ như the, xuyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, vân vân, và hàng Saigon như lĩnh, the, vân vân.

Nay mới có đủ các mùi, lăng thâm, moga đen và sẫm màn rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu xin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

2019 YU-WO-TSEONG

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thử thuốc bôi **POMMADE ROYER**, dùng độ ngày lấp tức mà chóng khỏi lắm.

Ở Paris hiệu bào chế DUPUY, 225, R. St Martin

Ở Hanoi : nhà thuốc LAFON & LACAZE.

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ trì-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói : Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng, nghỉ ngơi, hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, chẳng bao lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thần thể luy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên trì-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không để được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho chân huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên lưỡng-lự. Thuốc PILULES PINK.

Dùng sớm chậm một ngày rất là quan-hệ.

● Bán tại tất cả các hiệu Bào-chế.

Rượu thuốc trị bệnh tê-bại, đau xương của Hiệu Tứ Ngọc-Liên, số 46, Rue Principale à Bắc-ninh đã nổi danh trong các giới. Vì cái mãnh-lực đại bổ của nó rất mãu-nhiệm, nó làm cho khí huyết sung túc, xương cốt mạnh mẽ, rượu này tài đồng cũng được, vì nó là một thứ thổ hồ rất dễ uống. Hiệu có gửi bán tại nhà in Kim Đức-Giang, số nhà 83, phố hàng Bồ, Hanoi và hiệu Đường-Hát thư điếm, số nhà 92, Boulevard Bonnal, Haiphong và hiệu Phương-Nguyên, Rue Paul-Bert à Huế, giá mỗi chai là 2$00.

Ở các tỉnh xa ai muốn mua hay có điều gì, xin cứ viết thư về bản-hiệu, hỏi tại Bắc-ninh.

Hễ phải bệnh ho

HÃY DÙNG THỨ THUỐC NÀY:

HUẤN KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN

Thứ thuốc này của bản-hiệu đặc tiếng đã lâu năm, bất cứ ho hàn, ho nhiệt, bị cảm sinh ho, hoặc đi nắng về ho, nam nữ lão thiếu đều là hợp dụng, ho nặng đến đâu chỉ già nửa chai nhẹ ngay lập tức.

Thứ thuốc này đựng bằng lọ thủy tinh bao phong cẩn thận để lâu không hỏng. Mỗi lọ ba hào.

Nửa tá (6 chai) một đồng rưỡi

Trong hiệu có thầy danh sư và dược các thứ thuốc, các ngài muốn hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân, nếu có thư từ hoặc mandat gửi về cho bản hiệu, xin đề tên M. SIOU-HANG-LAM thì tiếp được ngay.

TIỀU-HẠNH-LÂM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

ĐỔI CHỖ Ở'

Kính trình quý-khách gần xa được biết rằng, hiệu LỢI-THÁI bán đồ vàng bạc trước ở số nhà 110 Rue des Changeurs, nay vì làm lại hiệu, nên tạm giọn về số nhà 80 cùng phố ấy.

LỢI-THÁI cẩn-bạch

Nhất cử lưỡng tiện

Bản-hiệu mới sang một thứ kính sáng mũi lơ, đi ngoài đường là kính rợp, ngồi bàn giấy là kính sáng, trông xa, trông gần cũng được tiện, nhất là các ngài làm việc biên chép luôn đỡ hại mắt. thực là một thứ kính vệ-sinh, mà nhất cử lưỡng tiện, đi đâu khỏi phải mang 2, 3 cái kính. Xin mời các ngài chiếu-cố lại mua kẻo hết.

BÁN TẠI HIỆU :

LY-SENG-BAO

42, Phố hàng Bồ, Hanoi

Thuốc lào Hoành Phát hiệu « Xe hỏa » mỗi gói 5 xu.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dương tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1$80 một hộp

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống viên cachets

VIN J.K. WATSON

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy thảo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghịp, bệnh ngã nước, v v.

Một cốc li-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert. — HANOI

Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酩補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各啞每各啞沒嚥罐款喫利

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi*

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI

NÊN CẨN THẬN !!!

VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MỚN MỚI ĐI

NÊN MUA KHÍ DỤNG

S.A.C.M. TOÀN BANG **THÉP NGUYÊN**

CÓ THỂ TRẢNG BỀN KHI MÓN HẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIẾP ĐƯỢC THƯ GỌI HÀNG NGAY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

CHO CÁC NHÀ MÁY, NHÀ MÁY ĐÈN, MÁY GIAO, CÓ ĐỦ DỤNG VỀ NÔNG NGHIỆP, V V

Siège Arsouyne de CONSTRUCTIONS MECANIQUES à HAIPHONG — Giây nói : N° 88 — Tên viết tắt : CABESTAN

HIỆU BERTHUIN

SAVON DENTIFRICE

SÀ-PHÒNG ĐÁNH DĂNG

BỘT ĐÁNH DĂNG

Pachod Frères & Cie

2059

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Hollandes

HANOI

Từ ngày 2 đến hết ngày 8 Février

Bán rao hàng tại các gian hàng đồ trắng

Vải percale tốt để may đồ trắng cho đàn bà con trẻ. Chiều ngang 80 c/m.	Một thước :	6 fr. 50
Vải batiste coton, chiều ngang 80 c/m. . . .	Một thước :	9 fr. 00
Vải finette, chiều ngang 80 c/m.	Một thước :	8 fr. 00
Vải piqué molletonné, chiều ngang 80 c/m. . .	Một thước :	7 fr. 50
Vải linon de fil để may đồ trắng lịch sự, 80 c/m.	Một thước :	18 fr. 00
Vải linon mercerisé, chiều ngang 80 c/m . . .	Một thước :	7 fr. 50
Vải batiste de fil, chiều ngang 80 c/m để may mùi soa.	Một thước :	25 fr. 00
Thứ trên này, chiều ngang 120 c/m.	Một thước :	80 fr. 00
Vải flanelle coton, chiều ngang 80 c/m. . . .	Một thước :	0 fr. 30

TÉLÉPHONE N° 120 — BOITE POSTALE N° 40 — Ann. Tou MAGASINS

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan, còn thì đóng làm 20 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Hợp tiền lần đầu. Tiền được ngay cả vé, riêng mình có quyền xổ-xem, hễ vé trúng số thì được số tiền. Mình chỉ chịu khó đánh dịn một tí, thiệt hẳn như không ngờ đấy, mà đã được dự vào cuộc rồi số, lại được có quyền xổ-hỏi một cái vé rồi quý có sinh lợi-nhe.

Vé CRÉDIT NATIONAL mỗi năm tám kỳ dự cuộc rồi số : 15 ter Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rồi số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rất số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên gửi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Tiếp bản số này theo như bản buổi ngày 15 Mars 1920, các nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)